

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 25 september 2008

MEDITATIE

Een goddelijke vaststelling

Johannes schrijft in onze tekst over het leven. Daarmee bedoelt hij het eeuwige leven. Het eeuwige leven begint aan deze zijde van het graf, volgens Joh. 17:3: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige en waarachtige God en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt."

Het leven staat tegenover de dood. Van nature zijn we allen in onze doodstaat. De getuigenissen daarvan zijn overvloedig in Gods Woord en de praktijk van ons leven bevestigt dat. We leven op een dode wortel en al onze gedachten, woorden en werken zijn uit die wortel. Nu zegt onze tekst: "Die den Zoon heeft, die heeft het leven." Dus het leven ligt in de Zoon, nl. de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader.

Hij is het Hoofd des Verbonds, de Borg en Middelaar, Die Zelf het Leven is. Hij verwierf het leven en schenkt ook het leven aan dode zondaren. In het Oude Testament, nl. in Spreuken 8, getuigt Hij: "Die Mij vindt, die vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere." Hij is dus tot het leven noodzakelijk. Er staat

Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon Gods niet heeft, die heeft het leven niet.

1 Johannes 5:12

niet: Die weet dat de Zoon er is, of die belijdt dat de Zoon het leven schenkt; maar: Die de Zoon heeft. De wetenschap en de belijdenis kunnen er zijn zonder het zaligmakend geloof.

Niemand heeft van nature de Zoon, want we zijn er afkerig van, hetgeen bleek uit de verwerping van Hem. Jesaja zegt in hoofdstuk 53: "En een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem." Niemand heeft de Zoon, tenzij Hij ons van de Vader geschonken wordt. Het zaligmakende geloof omhelst Hem, naar de mate des geloofs. Het zaligmakende geloof is het middel, waardoor de Zoon wordt aangenomen. De planting van het zaligmakend geloof geschiedt in de wedergeboorte. De levendmaking uit de doodstaat geeft een oprecht

berouw en droefheid om de zonde en leert uit de diepte der ellende tot God roepen. Het snakt naar een middel ter ontkoming en naar de herstelling in Gods gemeenschap. Dat middel is voor de ontdekte zondaar verborgen, zodat tot verkrijging van het leven alles geprobeerd wordt buiten het enige Middel om. De ziel vindt in zich de dood, terwijl ze reeds leven heeft ontvangen. Het ziet de duisternis, waarin ze zichzelf door eigen schuld gebracht heeft, terwijl het licht is opgegaan. Wat is nu nodig? Dat de Heilige Geest het licht laat vallen op de Zoon, opdat door het geloof het leven gezien wordt in de Zoon. Het is hen gelijk de koopman die schone paarden zocht en zag de parel van grote waarde. Hij rustte niet alvorens die parel zijn eigendom was. Asaf zong: "Niets is er waar ik in kan rusten."

De Zoon is immers "het leven"? Hij is beminnelijk, dierbaar, gepast, maar ook noodzakelijk. Die de Zoon heeft, d.w.z. die Hem gevonden heeft en een recht van eigendom op Hem heeft. Andréas zei: "Wij hebben gevonden de Messias." We hebben een grote buit gevonden, we hebben het Leven gevonden. De levend-gemaakte heeft Hem. In zover als Hij wordt geopenbaard, zover neemt het geloof Hem aan. Al is het dat de ganze Kerk uit de volle Middelaar wordt bediend, nochtans hebben ze Hem in de oefening des geloofs in zover Hij Zich in de wetenschap geopenbaard heeft. Dat bleek duidelijk in het leven van de discipelen. Paulus mocht uitroepen: "En Christus leeft in mij." Hij verwierf het recht ten eeuwigen leven en de geloofs-omhelzing doet ervaren: "Hij is de mijne." Aan het hebben van de Zoon is onlosmakelijk verbonden het hebben van het leven. Die heeft het leven; hij is overgegaan van de dood tot het leven. Het recht op dit leven ligt in de Zoon. De dood heeft geen recht en geen macht meer, omdat de dood is verslonden tot overwinning. Dezulken leven in Hem en uit Hem, want Hij is hun leven.

Inhoud

86e jaargang

Nr. 51

- 1 Een Goddelijke vaststelling
- 2 Bijbelstudie:
De scheiding tussen Izak en Ismaël (3)
- 3 Strijder voor de Dordtsche leer:
Ds. L.G.C. Ledebor (1808-1863) (2)
- 5 Bijbelse kernwoorden: Genade
- 5 Bewaar en vermeeder (2)
- 7 Commentaar: Troonrede 2008
- 8 Mediaconsumptie
in reformatorsche gezinnen
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 11 Kerkdiensten

Het leven hebben wij verloren in Adam door één ongehoorzaamheid. Het leven is voor hen die in de Zoon zijn, verworven door één gehoorzaamheid. Het leven wordt gegeven aan doodschuldige zondaren, omdat door de Zoon aan Gods recht voldaan is. Omdat Hij de straf gedragen heeft en de wet van haar vloek ontwapend heeft. Hij heeft Zijn Kerk toegeroepen: "Ik leef en gij zult leven." Ik geef hun het eeuwige leven. De gegevens des Vaders moeten leren sterven aan alles wat geen God en Christus is, om te leven uit Hem, Die leeft tot in alle eeuwigheid. Daaruit volgt dan ook: "Die den Zoon Gods niet heeft, die heeft het leven niet." Zonder geloof in de Zoon is het onmogelijk Gode te behagen. Als we dus nog voor eigen rekening leven, hoe schoon onze belijdenis ook wezen moge, dan hebben we het leven niet. Geen beschouwing van de Zoon zal ons het leven geven. Ook niet de wettische dienstbaarheid. De Zoon moet in ons hart geboren worden. Bij de zaligmakend overtuigde zondaar maakt de Heilige Geest plaats voor de Zoon. Hoe nodig is het om te onderzoeken hoe het met ons staat op reis naar de eeuwigheid. Er is geen tussenweg. Johannes zegt het zo duidelijk, het is leven of dood. Als de zaken dan zo zijn, zouden wij u willen toeroepen: "Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaet, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden." Als de Zoon niet onze Behouder is, is Hij onze Rechter, Die eenmaal rechtvaardiglijk oordelen zal.

Wilt u weten of u het leven hebt? Smeek dan om de openbaring van de Zoon, want Hij openbaart Zich niet aan de wereld. Vele ontdekte zielen gaan over de wereld en 'kunnen niet terug naar de wereld, want de brug is opgehaald. En toch kennen zij de Zoon niet.

Hoe noodzakelijk is het alles schade en drek te leren achten om de uitnemende kennis van Christus. Gods recht eist volkomen voldoening. Zelf kan dat volk aan dat recht niet voldoen, met al hun werken worden ze steeds schuldiger. Onmogelijk is het zalig te worden in de waarneming der ziel, totdat de Zoon Zich openbaart. In Hem ligt het

leven, en hoe meer men Hem leert kennen, in het verlies van alles buiten Hem, hoe meer ook het leven in Hem gevonden wordt.

Wiens eigendom zijn we? Waarheen zijn de uitgangen van ons hart? De Heere zegt in Zijn Woord: "Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, de toorn Gods blijft op hem." Omdat nu het geloof een gave Gods is, gewerkt door de Heilige Geest, doe het ons bidden met de dichter: "Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest! Mocht Die mij op mijn paan ten Leidsman strekken!"

wijlen ds. A. Hoogerland

BIJBELSTUDIE

3

De scheiding tussen Izak en Ismaël

Genesis 21:9-21

Wij willen Izak en Ismaël vermengen

Ismaël en Izak: twee werelden, twee verschillende beginselen. Ismaël is voortgekomen uit de mens, die zelf aan het werk wil en zo de Heere vooruitloopt. Izak is voortgekomen uit Gods werk, uit Gods belofte.

Die twee, Izak en Ismaël, verdragen elkaar niet. Ons ongeluk is dat wij

Izak en Ismaël zo vaak door elkaar halen. We willen werk en genade vermengen, zodat wij wat doen en God wat doet. Maar de Heere zegt: Het kan niet, het is óf Ismaël, óf Izak, óf genade, óf werk. Wat is het een les om door het geloof alleen van genade te leren leven en af te zien van onze werken om daarin verdienstelijkheid te zoeken voor God. Het is een levensles om te leren, dat zalig worden nooit op

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De Saambinder
in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av. N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

grond kan zijn van iets van ons, maar alleen uit Hem is.

Steeds weer scheiden

Wanneer we denken aan Abrahams leven, dan viel er steeds een scheiding. Eerst moest Abraham scheiden van Ur, daarna van Haran, daarna van Lot, en nu van Ismaël. Scheiden, alles loslaten, sterven, dat was keer op keer Abrahams leven. Want sterven is scheiden. Zo moest Izak alleen overblijven. Zo moest Gods werk, Gods genade, Gods belofte alleen overblijven. Zo zou het waar worden: "In Izak zal uw zaad genoemd worden." Wie dat zaad van Izak is? Paulus zegt het: Izaks zaad dat is Christus. En nu is het altijd weer de les voor het geestelijke leven om alles te verliezen, alles los te laten, opdat Christus, het Zaad van Izak, alleen zal overblijven.

Het is een levensles om te leren, dat zalig worden nooit op grond kan zijn van iets van ons, maar alleen uit Hem is.

Paulus over de slavin en de vrije

In Galaten 4:20-31 spreekt Paulus over deze geschiedenis. U moet het eens nalezen. De apostel maakt daar allerlei onderscheidingen. Hagar was de slavin en Sara was de vrije. En dan zegt Paulus: het is één van twee, of we horen bij die slaven, die altijd in het werkhuis zijn, of we horen bij die vrijen. Daarbij wijst Paulus erop, dat de Joden er zich op beroemden dat zij het zaad van Abraham waren. Daartegenover zegt de apostel dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn (Gal. 3:7). Dat geloof waarover Paulus spreekt, het is niet anders dan het geloof in die grote Izak, Jezus Christus. Als we dat geloof kennen, dan hebben we geleerd dat Hagar, het slavenhuis, het werkhuis, ons er nooit zal brengen. Want Hagar en Ismaël vertegenwoordigen het werkhuis, het leven in eigen gerechtigheid. Daartegenover vertegenwoordigt Izak het leven door het geloof van genade alleen, de rechtvaardiging van de goddeloze door het geloof. Voelt u hoezeer dit twee werelden zijn, twee beginselen, die elkaar niet verdragen?

Daarbij noemt Paulus ook nog een ander onderscheid, wanneer hij wijst op de scheidslijn die dwars door Israël heen loopt. Niet de kinderen van het vlees, maar de kinderen der

belofte worden voor het zaad gerekend (Gal. 4:23,28). Dat is het aangrijpende, dat Izak en Ismaël beiden leefden in de tent van Abraham en toch twee verschillende werelden vertegenwoordigden. Trek de lijn maar door naar de zichtbare kerk vandaag. We leven allen op het terrein van het verbond, in de tent van Abraham, maar er loopt een scheidslijn dwars door de zichtbare kerk heen. De scheidslijn tussen geloof en ongeloof, tussen genade en werk. Aan welke kant van die scheidslijn staat u? Want daar moet een scheiding vallen. "Maar wat zegt de Schrift? Werp de dienstmaagd uit en haar zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met de zoon der vrije" (Gal. 4:30). Zo duidt de apostel Paulus deze geschiedenis uit het Oude Testament. Er viel een scheiding. Die scheiding moest vallen. Sara zag het beter dan Abraham en de Heere Zelf nam het woord van Sara over. Hier valt die scheiding al in de zichtbare kerk en straks zal de grote scheiding vallen wanneer Christus terugkomt met de wolken. Hier blijft in het hart dat de Heere vreest steeds weer die botsing tussen Ismaël en Izak. Die strijd zal blijven tot de laatste snik. Maar als Gods kinderen straks voorgoed van zichzelf verlost zullen zijn, dan zullen Izak en Ismaël voorgoed en voor altijd van elkaar gescheiden zijn. Dan zullen de verlostten nooit meer last hebben van Ismaël, maar eeuwig leven vanuit het wonder Gods. Wat een verlossing zal dat zijn!

Toch was Abraham een man des geloofs

Zo heeft Abraham op uitdrukkelijk bevel des Heeren Hagar en Ismaël weggestuurd. "Toen stond Abraham

des morgens vroeg op, en nam brood, en een fles water, en gaf ze aan Hagar, die leggende op haar schouder; ook gaf hij haar het kind, en zond haar weg" (vers 14). Dat is voor Abraham wat geweest. Het was echter een Goddelijke beschikking. Daarom kwam Abraham niet in opstand. Hij mocht zich onderwerpen. Maar die nacht zal hij niet veel geslapen hebben. Er was een scheiding gekomen tussen Abraham en zijn kind. Wat zal het Abraham pijn hebben gedaan. Hij moest sterven aan Hagar en Ismaël. Maar hij mocht eronder buigen. Hij hield zich aan het Woord Gods. Wat is geloof? Zich houden aan het Woord, vallen onder het Woord, ook al betekent dat het sterven van mijn eigen ik. Hier was Abraham werkelijk een man des geloofs.

U denkt misschien dat de Heere toch wel erg harde maatregelen nam. Dat was toch verschrikkelijk hard voor Abraham. Ismaël was immers zijn eigen kind, vlees van zijn vlees. Jawel, maar het kon niet anders. Vlees en bloed zullen het Koninkrijk Gods niet beërven. Niet alleen Abraham, maar al Gods kinderen moeten leren sterven aan het vlees, aan zichzelf. En als u denkt dat het een harde beschikking van de Heere was, denk dan ook nog eens terug aan de spot en vijandschap van Ismaël. Ismaël weigerde te buigen onder de Goddelijke beschikking dat niet hij, maar Izak de zoon van de belofte was. Abraham zal Hagar en Ismaël nagekeken hebben. Nu had hij Ismaël niet meer achter de hand. Alleen Izak. Alleen de belofte. Maar dat was ook genoeg.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Ekeveld

STRIJDER VOOR DE DORDTSCHER LEER

2

Ds. L.G.C. Ledeboer (1808-1863)

Contacten

De vraag kan zijn waarom Ledeboer na zijn uitleiding uit de Hervormde Kerk geen aansluiting gevonden heeft bij Afscheidenen of Kruisgezinden.

We weten, dat Ledeboer wel een vergadering heeft bijgewoond van de Afscheidenen en wel op 17 novem-

ber 1840 te Amsterdam. Dat was vier dagen na zijn schorsing door het classicaal bestuur. De broeders ter vergadering waren enthousiast over de komst van Ledeboer. Ze zongen gezamenlijk de lof des Heeren. Toch verslechterde al spoedig de verstandhouding. Dit had te maken met het feit dat er een hooggaand conflict rees

tussen de Synode en ds. H.P. Scholte. Ledeboer en De Cock werden aange-
wezen om ds. Scholte te vermanen,
maar het resultaat was dat er een
hevige twist ontstond tussen ds. De
Cock en ds. Scholte, wat ds. Ledeboer
deed bidden: 'Almachtige God! Bekeer
ons! Amen' Het einde van de geschie-
denis was dat ds. Scholte geschorst
werd. Voor ds. Ledeboer was dit een
treurige zaak. Hij zocht de twist niet.
Spoedig daarna vervreemde hij nog
meer van de Afscheidenen. Hij was
er fel op tegen dat zij de vrijheid van
godsdienst aanvroegen. Dat was een
verloochening van het eerder ingenom-
men standpunt, namelijk dat men de
rechte voortzetting was van de kerk
der Reformatie. En zo ging Ledeboer
dus zelfstandig verder. Hij dichtte:

*Wij strijden voor de Dordtsche leer,
Omdat zij is van God den Heer!
En wat daar buiten is valt weg,
Omdat het menschen overleg,
En vonden zijn, uit eigen brein,
Benevens Jezus' heilfontein,
Welzalig die ontvangen mag
Een licht dat hij nog nimmer zag,
Want de nature leert het niet,
Wat schoons Gods kind in Jezus ziet.
Zijn bloed, Zijn kruis, Zijn dood en leer
Zijn strijdig met ons eigen eer!*

Overigens blijft nu nog de vraag lig-
gen waarom Ledeboer zich niet aan-
sloot bij de inmiddels gevormde
Kruisgemeenten. Ongeveer 1855 zijn
er samensprekingen geweest, maar
het leverde niets op. Het vermoeden
bestaat dat er toch een verschil van
mening geweest is met ds. C. van den
Oever, die wel de 'paus der Kruisge-
zinden' is genoemd. Ledeboer had
een 'stuiting' gevoeld naar aanleiding
van diens behandeling van de recht-
vaardigmaking in zijn preek over
Zefanja 1:2. Ook hechtte Ledeboer
zeer aan de psalmbelijming van
Datheen. En last but not least lagen
de karakters zeer ver uiteen. Van den
Oever was in tegenstelling tot Lede-
boer een heersend type. De Rotter-
damse, sterk allegoriserende prediker
liet zich in 1856 wat laatdunkend uit
over de enkelen in het kerkelijk leven
van zijn dagen die dreven 'op de bui-
tenrand van Dathenus' harp'. Ze kwa-
men dus niet tot elkander. Bovendien
leefde bij Ledeboer de gedachte:
'Mijn afscheiding is maar tijdelijk'. Hij
hoopte vurig dat de Hervormde Kerk
radicaal zou terugkeren naar de
oude, beproefde waarheid en dan
zouden alle verschillen terstond weg-
genomen worden: 'Het is onze en

God zal het ons wedergeven op Zijn
tijd en de vijanden verdrijven'.

Gemeenten en volgelingen

Na 1845 (Ledeboer heeft na die tijd
geen last meer gehad van vervolging)
begon Ledeboer ook veel te arbeiden
buiten Benthuisen. Een groot gedeel-
te van het jaar reisde hij van plaats tot
plaats om het Woord te prediken,
aanhangers te verzamelen, gemeen-
ten te stichten, ouderlingen en diake-
nen te bevestigen, de sacramenten te
bedienen en huwelijken te bevesti-
gen. Behalve in Zuid-Holland had hij
in Zeeland, Gelderland, Overijssel en
Drenthe de meeste volgelingen.

De door ds. Ledeboer bearbeide
gemeenten in Zeeland vielen helaas
na verloop van tijd in tweeën uiteen.
Dit kwam vooral door twee oefenaars
die als opvolgers van Ledeboer
beschouwd kunnen worden, name-
lijk P. van Dijke te Sint-Philipsland en
D. Bakker te 's-Gravenpolder. Om-
streeks 1864 – na de dood van Lede-
boer – ontstond tussen Van Dijke en
Bakker een meningsverschil betref-
fende de rechtvaardigmaking. Zo vie-
len de Zeeuwse gemeenten uiteen.
Van Dijke bleek in de praktijk een lei-
dende figuur te zijn. Hij werd ook
alom gerespecteerd. Toch was Daan
Bakker niet minder geliefd. Over hem
schreef ds. G.H. Kersten: 'Als hij
ergens optrad, stroomde men van alle
kanten samen. Men voer zelfs met
zeilschepen van het ene eiland naar
het andere en bij de terugkeer weer-
galmden de wateren menigmaal de
gezongen psalmen van vreugde en
geestelijke blijdschap'.

Sterven

Aan de levensreis van Lambertus
Ledeboer was toen al een einde geko-
men. Op 29 juli 1863 bevond hij zich
te Veenendaal en preekte daar 's
avonds. Op 2 augustus preekte hij in
Leersum en nadat het 'Amen' was uit-
gesproken, riep hij de schare terug.
Ieder zocht weer zijn plaats. Hij legde
de handen op de Bijbel en zei: 'Ik zeg
ulieden vaarwel! Ik zeg ulieden vaar-
wel, want wij zullen elkander niet
meer zien dan voor de rechterstoel
van Christus'. Te Loenen aan de Vecht
op 9 augustus had hij na afloop van
de dienst weer een eigenaardige
boodschap: 'De dood staat achter één
van ons allen en het kan ook wel ach-
ter mij zijn'. Inderdaad kreeg hij in die
week twee keer een bloedspuwing,
maar hij knapte toch weer wat op en

kon toen naar Benthuisen vervoerd
worden, maar daar kwam toch het
einde op 21 oktober 1863. Hij was 55
jaar oud. Hij mocht toen in volle mate
ervaren, wat hij eenmaal uit zijn pen
liet vloeien:

*Een bidder min op aard, een danker
meer daar boven,
Een zuchter min beneën, een juicher
meer aan 't hof.
Een lijder min in 't stof, een blijder meer
in 't loven,
Een niet, een worm, een stof geschapen
tot Gods lof.*

Slot

Het was de Ledeboeriaanse predikant
ds. N.H. Beversluis, die zo'n werk-
zaam aandeel gehad heeft in de ver-
eniging met de Kruisgemeenten tot
Gereformeerde Gemeenten in 1907,
die in 1900 (Beversluis was toen nog
ouderling bij de Gereformeerde
Gemeente te Middelburg) een bro-
chure schreef over *Ds. L.G.C. Ledeboer
en zijne gemeenten*. In het voorwoord
daarvan steekt hij zijn bewondering
voor ds. Ledeboer niet onder stoelen
of banken.

Met een kleine passage daaruit willen
we dat illustreren: 'Hij was het, die
door getrouwmakende genade, zich
mocht stellen tegen het ongoddelijk
en ijdel roepen in zijn dagen. Hij werd
bewaard om vlees tot zijn arm te stel-
len en achtte door Gods genade de
versmaadheid Christi meerder rijk-
dom dan de schatten en eerbewijzen
der wereld. Hij zette de bazuin aan de
mond om door de donderende wet
wonden te slaan, welke alleen door
het liefelijk evangelie des vredes kon-
den genezen worden. Hij was een
Boanerges en een Barnabas, die Jacob
zijn zonden en Israël zijn overtredin-
gen aankondigde, maar ook op Gode-
waardige en zieloverredende wijze
Neerlands Sion krachtig opwekte tot
wederkeren naar de aloude en
beproefde paden'.

Ds. L.G.C. Ledeboer, predikant en
dichter, heeft zo voor het uiteindelijke
ontstaan van de Gereformeerde
Gemeenten in Gods voorzienig bestel
grote betekenis gehad. Hij heeft in
zijn eigen stijl en met de hem
geschonken gaven de prediking van
zonde en genade laten horen. De eeu-
wigheid zal de vrucht ervan openba-
ren tot roem van Gods grote Naam.

Dirksland,

ds. J. Schipper

Genade

In het Oude Testament is het woord genade afgeleid van een werkwoord dat 'zich neerbuigen' betekent. Genade komt bij God vandaan. Hij buigt Zich neer. Over wie eigenlijk?

Over verloren, rechteloze zondaren. Over hen buigt de Heere Zich in Zijn ontferming en liefde. Genade heeft ook te maken met de goedheid Gods. Je hoort nog wel eens de uitdrukking 'nederbuigende goedheid Gods.' Dat is precies de inhoud van het woord genade. Ook hier blijkt dat verouderde uitdrukkingen een diepe inhoud kunnen hebben. Het is goed om ze te blijven gebruiken én uit te leggen voor onze jonge mensen. In het Nieuwe Testament betekent genade dat het de Heere aangenaam is om Zijn gunst en weldaden te schenken. Hij gedenkt in liefde aan arme, zondige mensen. Dit is *bijzondere* genade. De goedheid van de Heere over al Zijn schepselen is groot. Zijn uitwendige zorg mag wel verwonderen. Ook dat is onverdiend. Maar in de Schrift heeft het woord genade vaak de betekenis van de bijzondere genade die aan een doemschuldige zondaar wordt bewezen. Dit is *onderwerpelijke* genade. Genade in de toepassing aan het hart. Heeft u deze genade al nodig gekregen? Gaat daar uw hart naar uit? Van nature kunnen we het zo doen met

alle uitwendige weldaden. Daaraan hebben wij genoeg. Als de Heere in het leven komt, leren we dat deze uitwendige weldaden niet genoeg zijn voor de eeuwigheid. Het wordt beleefd: 'Mijn Rechter zal ik om genade bidden.' De Heere is aan ons niets verplicht. Als Hij voorbijgaat, hebben we niets te zeggen. O, wat is dat een les om te leren! En toch: in die weg leren we het woordje genade spellen. Dat is de enige weg die overblijft. Hoe dat moet en hoe dat kan, weet zo'n zuchter niet. Maar de Heere geeft daar op Zijn tijd licht over. Hij laat Zijn ellendigen niet eindeloos in het verdriet. De genade in een Ander wordt bekend gemaakt. De Heere kan aan doemschuldigen Zijn gunst, ontferming en eeuwige liefde openbaren. Om Christus' wil. Hij wordt voor die onwaardigen zo gepast, noodzakelijk en dierbaar. De dichter van Psalm 45 zingt: 'Genade is uitgestort in Uw lippen.' De kanttekening schrijft dat Zijn woorden genaderijk en gunstrijk zijn. Hij spreekt van genade voor ellendigen en dwazen. Lukas komt terug op Psalm 45 als hij spreekt over 'de aangename woorden die uit Zijn mond voortkwamen' (Luk 4:22). Wat had de Heere Jezus gezegd? 'De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van hart; Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het

gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren' (Luk. 4:18, 19). Zijn dit geen genaderijke woorden?

De genade in Christus wordt bij aanvang geopenbaard. Bij Hem is een volheid. Telkens is de genadebediening uit Hem nodig. 'En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade' (Joh. 1:16). Genade voor tijd en eeuwigheid. Een arm volk moet van genade leren leven. Dat geeft strijd. Rutherford schrijft erover aan John Stuart. Hij heeft zelf genade nodig en wenst het John van harte toe. 'Maar, helaas, ik kan Zijn wegen niet recht bevatten. Ik spel of lees de voorzienigheid niet op rechte wijze. Mijn gedachten gaan zo uit, dat ik vrees dat zij God niet zullen ontmoeten; want waarschijnlijk zal God niet langs de weg van mijn gedachten komen. En ik kan maar niet leren mijn wijsheid en mijn begeerten om Zijntwil te kruisigen en Hem Koning te maken over mijn gedachten; want ik zou heer willen zijn over mijn gedachten en zou vermetel God blindelings alles willen voorschrijven en mijzelf op een eigen gekozen weg leiden. Maar hier zwijg ik stil; laat Hij doen wat Hem behaagt. Genade, genade zij met u.'

Lisse,

ds. C. Neele

2

Bewaar en vermeerder

Een ander bewijs van de grotere betrokkenheid van de Gereformeerde Gemeenten bij de buitenwereld was dat in de tweede helft van de vorige eeuw zending en evangelisatie onder ons een vaste plaats kregen. Al te lang was dat werk blijven liggen. Naast de bewaring moet het immers ook gaan om de vermeerdering van Gods Kerk.

Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat het mooie werk dat in zending en evangelisatie gedaan mag worden, ook allerlei nieuwe vragen en

zelfs nieuwe gevaren oproept. In tal van kerken zijn evangelisatiepredikanten niet de meest rechtzinnige onder hun ambtsbroeders. En bij het overbrengen van de gereformeerde leer, de gereformeerde liturgie en de gereformeerde zede naar geheel andere culturen gaat gemakkelijk het een en ander verloren wat toch heel waardevol is. Dat overbrengen is ook geen eenvoudige zaak. Er moet letterlijk en figuurlijk een grote afstand overbrugd worden.

Bij allerlei evangelisatieactiviteiten

die we om ons heen waarnemen, zien we hoe verleidelijk het is om het evangelie aan te passen aan de verlangens van het publiek dat men wil bereiken. De ernst en de diepgang van de boodschap gaan daarbij verloren. Het evangelie wordt gebracht in een amusementsverpakking. Uitnodigingen voor een evangelisatiebijeenkomst worden gepresenteerd onder het motto: "Zin in een feestje?". Presenteerde Paulus zich ook zo op zijn zendingsreizen?

Tot geloof komen

Maar is het niet zo dat bijvoorbeeld evangelische gemeenten vergeleken met de Gereformeerde Gemeenten veel meer evangelisatieactiviteiten ontplooiën en daarbij veel meer mensen tot geloof komen? Dat is vast wel zo. Die gemeenten kennen inderdaad

een sterke gerichtheid naar buiten. Uiteraard moet dan wel de vraag aan de orde komen wat voor geloof al die activiteiten opleveren. Is er ook sprake van een waar geloof of is hier veel-er het woord van Christus over die Jodengenoot van toepassing? Ongetwijfeld zou er meer van onze gemeenten uitgaan, ook in het evangelisatiewerk, als er niet zoveel geestelijke ingezonkenheid en dodigheid was. Maar we moeten niet denken dat er meer vrucht zou zijn (vrucht in de volle bijbelse betekenis van het woord) wanneer de boodschap aantrekkelijker wordt gemaakt en bijvoorbeeld door middel van film en drama zou worden gebracht.

Het is ook niet juist om te stellen, zoals je wel eens tegen komt, dat de leer van de uitverkiezing onder gereformeerden een rem zet op allerlei missionaire activiteiten. Gods verkiezing is in dit verband zowel een motief als een quiëtief: een stimulans en een rustpunt. Alleen omdat God uit het ganse menselijke geslacht een gemeente tot het eeuwige leven heeft uitverkoren, zal de prediking en zullen allerlei andere pogingen om het evangelie te verbreiden, vrucht dragen. Anders kwam er nooit iemand tot geloof. Althans niet tot een waar zaligmakend geloof. Maar tegelijkertijd geldt dat geen uitverkorene zal achterblijven. „Er geloofden zovelen als er verordineerd waren tot het eeuwige leven”, zo staat vermeld als resultaat van Paulus’ prediking in Antiochië (Hand. 13:48). We moeten niet denken dat als Paulus nu nog eens wat meer z’n best had gedaan en nog wat appellerender had gepreekt, er nog wel meer mensen tot geloof zouden zijn gekomen. Als het eeuwig wel en wee van mensen uiteindelijk zou afhangen van de inzet van predikanten, zendelingen en evangelisten, dan zou dat een last op hun schouders leggen die niet te dragen is.

Deputaatschap Hoge overheid

Ongetwijfeld heeft de kerk ook de roeping om, wanneer daar aanleiding toe is, in het publieke leven haar stem te laten horen. Vanuit de Gereformeerde Gemeenten gebeurt dat met name door middel van het Deputaatschap bij de Hoge Overheid. Daarbij is het niet zinvol en niet uitvoerbaar om overal op te reageren, ook al is er duidelijk sprake van betreurenswaardige gebeurtenissen en ontwikkelingen in ons land. Dat er door het deputaatschap niet gereageerd is op de Gay Pride rondvaart in de Amster-

damse grachten, waaraan ditmaal zelfs door een minister werd meege-daan, betekent niet dat men niet zo zwaar tilde aan deze bij uitstek zedeloze en weerzinwekkende homomanifestatie. Er zijn praktische argumenten om niet continu op allerlei op zich verkeerde dingen te reageren. Wellicht dat het nog eens iets meer opvalt (“effect heeft” wilde ik eerst schrijven, maar dat is helaas te veel gezegd) wanneer af en toe bij zeer ingrijpende zaken de kerk haar stem verheft, dan wanneer dat bij wijze van spreken om de andere week zou gebeuren. Bovendien is er ook een principieel gemotiveerde terughoudendheid. De hoofdtak van de kerk ligt immers elders, namelijk in de prediking van het evangelie. Artikel 30 van de DKO stelt zelfs dat in kerkelijke samenkomsten geen andere dan de kerkelijke zaken verhandeld zullen worden.

Bekend en berucht werd in dat verband ook het Interkerkelijk Vredesberaad. Toen na de val van de Berlijnse Muur en de ineenstorting van de communistische regimes de voosheid en verderfelijkerheid van het communisme overduidelijk bleek, had men dan ook een groot probleem.

Nu moeten we daarbij wel bedenken dat ten tijde van het opstellen van de Dordtse Kerkorde de overheid veel invloed uitoefende op het kerkelijk leven. De toenmalige regenten waren er erg voor om zelf in kerkelijke zaken een dikke vinger in de pap te hebben. De oorspronkelijke versie van de DKO geeft daar op allerlei punten blijk van. Omgekeerd waren ze benauwd dat de kerk zich met de publieke aangelegenheden zou bemoeien en hun beleid zou bekritisieren. Vandaar de wel erg scherpe afgrenzing in artikel 30. „In voorkomende gevallen zullen de kerken tot overheid en volk haar getuigenis doen uitgaan”, zo hadden de Gereformeerde Kerken in later jaren in hun kerkorde staan. Dat is eigenlijk wel een betere formulering.

Horizontalisering

Bij de oecumenisch georiënteerde kerken, samenwerkend in de Wereldraad van Kerken, kwam hun sterke gerichtheid naar buiten vooral tot uitdrukking in een grote maatschappelijke en politieke betrokkenheid. De

ontwikkelingen van de laatste decenia hebben echter wel duidelijk gemaakt hoe gemakkelijk men daarbij uitglijdt, tot schade van het bijbels getuigenis. Er vond immers een sterke horizontalisering plaats van de bijbelse boodschap. Het evangelie werd tot een Social Gospel, het Koninkrijk Gods tot een seculiere heilstaat. Men was zozeer maatschappijgericht dat geloofsvragen op de tweede plaats kwamen.

Daarbij kwam dat de fundamentele maatschappijkritiek vanuit kerken en oecumenische organisaties zich vooral richtte tegen de westerse maatschappij, terwijl de communistische wereld veelal gespaard werd. Bekend en berucht werd in dat verband ook het Interkerkelijk Vredesberaad. Toen na de val van de Berlijnse Muur en de ineenstorting van de communistische regimes de voosheid en verderfelijkerheid van het communisme overduidelijk bleek, had men dan ook een groot probleem. Een probleem dat men veelal trachtte op te lossen door er maar niet te veel over te praten. Veel kerkleden hadden zich trouwens nooit aangesproken gevoeld door allerlei progressieve uitspraken over politiek en maatschappij. Ook dat was een reden voor kerkelijke organen om zich voortaan wat terughoudender op te stellen.

Soms gingen kerkelijke uitspraken dwars tegen de bijbelse lijn in. Bij een aantal belangrijke ethische kwesties als abortus en homohuwelijk herkennen wij ons de afgelopen jaren soms meer in de uitspraken van de paus en de bisschoppen dan in hetgeen de oecumenisch gerichte protestantse kerken en hun voormannen opmerkten. Die lieten zich vaak heel erg beïnvloeden door de seculiere tijdgeest. *Waakvlam van de Geest*, zo luidde de titel van de bundel die onlangs uitkwam ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Raad van Kerken in Nederland. Maar was het niet veel-er de geest der wereld die uit het optreden van de Raad sprak, dan de Geest Die uit God is? Gelukkig is meer dan vroeger voor de media en de brede samenleving duidelijk geworden dat de oecumenische kerken niet het hele kerkelijke spectrum vertegenwoordigen. Zij zijn bij uitstek de kerken die voortdurend in ledental en kerkgangers teruglopen. Dat is inmiddels ook tot de buitenwereld doorgedrongen.

Zou het wenselijk zijn dat onze Generale Synode veel meer dan tot nu toe uitspraken gaat doen over maat-

schappelijke problemen en vragen van sociale ethiek? Afgedacht van het feit dat wij maar een betrekkelijk klein kerkverband zijn waarin men al gauw oploopt tegen capaciteitsproblemen, geldt hier dat er ook een principieel gemotiveerde terughoudendheid is om dat pad op te gaan. De primaire taak van de kerk ligt op een ander vlak. Die mag niet in het gedrang komen. Dat neemt niet weg dat het noodzakelijk is dat er in onze kring bezinning plaats vindt op allerlei actuele vragen en problemen. Vragen en problemen die zeker niet kunnen worden beantwoord en opgelost

buiten de Bijbel om. Het is goed dat er regelmatig artikelen en boeken verschijnen over deze zaken. Dat stimuleert de meningsvorming in eigen kring en beïnvloedt hopelijk ook de meningsvorming daarbuiten.

„Bewaar en vermeerder Uw Kerk”. Gelukkig is dat in de eerste plaats een gebed en niet een opdracht aan mensen. Wat zou er dan van terecht komen! Zeker in deze tijd. Maar bij die bewaring en vermeerdering van Zijn Kerk wil God mensen gebruiken.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

COMMENTAAR

Troonrede 2008

Zoals gebruikelijk willen we in De Saambinder aandacht besteden aan de jaarlijkse Troonrede. Het is immers een belangwekkende rede die de Koningin bij het begin van het parlementaire jaar uitspreekt. In deze Troonrede geeft de regering aan welke beleidspunten in het komende jaar de speciale aandacht van de regering zullen hebben. Er zijn deze keer niet echt spectaculaire dingen te melden, zij het dat helaas ontbreekt een vervolg op de discussie over waarden en normen, die het eerste kabinet-Balkenende heeft opgestart. Het gesprek daarover is langzaam maar zeker doodgebloed.

Vertrouwen

De Troonrede spreekt op vele plaatsen van vertrouwen. De regering wil met alle burgers samen bouwen aan een land dat vertrouwen heeft in zichzelf. Nederland kan ook, aldus de regering, met vertrouwen inspelen op de hoge eisen die momenteel aan ons worden gesteld. Centraal in de begrotingsvoorstellen voor 2009 staan een intensieve internationale samenwerking, optimale kansen voor duurzame economische groei en een leefomgeving die mensen houvast en vertrouwen biedt. Het woord vertrouwen keert telkens weer terug in de Troonrede. Bij alle onzekerheden die ons omringen, probeert de regering vertrouwen uit te stralen. Het zelfbewustzijn van ons land moet worden vergroot. Het klinkt

goed. Maar het besef dat we in alle dingen afhankelijk zijn van de Heere ontbreekt. De Koningin eindigt de Troonrede wel met 'dat velen u wijsheid toewensen en met mij om kracht en Gods zegen voor u bidden', maar dat is alles wat enigszins tendeert naar een besef van afhankelijkheid. In de wetenschap dat God alle dingen bestuurt en in Zijn hand heeft, gebeuren er dingen in de wereld die het vertrouwen een geduchte knak kunnen geven en het zelfbewustzijn onder spanning zetten. We worden elke dag opgeschrikt door onheilspellende berichten over banken die failliet gaan of dreigen te gaan. De kredietcrisis houdt velen in zijn greep. Waar het einde is weet niemand. Bij het realiseren van duurzame economische groei zoals de regering bepleit, kunnen de ontwikkelingen in de wereldeconomie wel eens roet in het eten gooien. In plaats van groei kan wel eens een periode zijn aangebroken van afnemende welvaart. Heeft de Europese economie in navolging van die van de Verenigde Staten decennia lang een opgaande lijn laten zien, daar kan wel eens een eind aan gekomen zijn. Met alle gevolgen van dien. Voor de huizenmarkt, voor de lonen, voor de uitkeringen. De regering kan wel stellen: 'Ons pensioenstelsel en andere sociale voorzieningen zijn solide', maar een bekend spreekwoord zegt: waar niet is, verliest zelfs de keizer zijn rechten. Als de beleggingen van de pensioen-

fondsen een negatief resultaat gaan vertonen, zal dat voor de uitkeringen zeker gevolgen hebben. Of dan ook de sociale voorzieningen op peil kunnen blijven, is maar zeer de vraag. Ook de toenemende vergrijzing van onze bevolking speelt daarbij een belangrijke rol. Er is van verschillende kanten al op gewezen dat de regering nu wel probeert iedereen er nog iets op vooruit te laten gaan in het komende jaar, maar dat als de tegenvallers komen, dit onvermijdelijk zal moeten leiden tot forse bezuinigingen. En we weten dat ietsje meer nooit genoeg is, maar dat ietsje minder eigenlijk nooit kan.

Mogen we dan geen vertrouwen hebben? Zeker wel, maar als we ons vertrouwen stellen op het aardse goed, hebben we een slecht portie. Als het economisch minder wordt en we de broekriem wat moeten aanhalen, dan hebben we aan ons ijdele vertrouwen op de regeringsplannen niets. Gelukkig als we ook dan ons vertrouwen hebben leren stellen op de Heere. Dan zullen we niet beschaamd uitkomen.

De kredietcrisis houdt velen in zijn greep. Waar het einde is weet niemand. Bij het realiseren van duurzame economische groei zoals de regering bepleit, kunnen de ontwikkelingen in de wereld-economie wel eens roet in het eten gooien.

Waarden en normen

Node mis ik in de Troonrede een hernieuwde belangstelling voor waarden en normen. Van een coalitie waaraan twee partijen deelnemen die de naam christelijk dragen, zou je toch anders mogen verwachten. Is het niet de hoogste tijd dat de christelijke waarden en normen die onze samenleving jarenlang hebben gestempeld opnieuw worden geijkt als zijnde heilzaam voor samenleving en individu? De regering gaat verder op de weg van de individualisering door de arbeidsparticipatie te verhogen, ook van gehuwde vrouwen. Het gezin als de hoeksteen van de samenleving komt steeds meer onder druk te staan. De oprichting van Centra voor Jeugd en Gezin en Veiligheidshuizen kan dat niet voorkomen. De geborgenheid, de nestwarmte, de liefde die kinderen in een gezin krijgen, kunnen niet vervangen worden door instellingen die

door de overheid worden opgericht. Ook bij de bevordering van arbeidsparticipatie lijkt alleen het economisch belang doorslag te geven.

Deltawet

De verwachte stijging van de zeespiegel maakt een forse meerjarige inspanning noodzakelijk. Niemand zal het belang daarvan ontkennen. Zeker zij niet, die de watersnood van 1953 hebben meegemaakt. Het is van het allergrootste belang dat hieraan prioriteit wordt gegeven. Het zal offers vragen, maar die moeten we er met elkaar voor over hebben. Niet in de gedachte dat we dan veilig zijn en dat ons niets kan overkomen. Want als de Heere in de hoogste en breedste dijken blaast, staat de mens machteloos. En als we zien op de zonden van land en volk dan zou het geen wonder zijn als de Heere de oordelen over Nederland zou uitgieten. De regering zegt dat de Deltawet het fundament moet leggen voor een veilig Nederland ook voor onze kleinkinderen, maar er is een ander fundament nodig. Een heenwijzing naar dat fundament ontbreekt helaas. Dat alleen in het onderhouden van Gods geboden zegen is te verwachten, lijkt alleen nog bij een bepaald steeds kleiner wordend deel van de bevolking te leven. En ook daar zien we dat besef steeds verder uithollen, want wat is er niet een opgaan in het materiële, in het hier en nu. We zijn echter op doorreis door dit leven naar de eeuwigheid. Voordat het einde van die reis komt, moeten we weten geborgen te zijn in de Ark der behoudenis, Jezus Christus. Alleen dan zullen we niet omkomen in de stormvloed van Gods toorn, omdat Christus die toorn heeft gestild en Gods gramschap heeft geblust. Verschrikkelijk zal het zijn als de dijken die Gods toorn nog tegenhouden breken en we voor eeuwig verslonden zullen worden. De Troonrede van 2008 probeert het volk vertrouwen in te boezemen. Bij de huidige omstandigheden zijn het nog niet zulke slechte beleidsvoornemens. Een beetje op de winkel passen en hier en daar wat bijschaven en verbeteren, is met het oog op de niet voorspelbare economische ontwikkeling een voor de hand liggende keus. Maar wat zou het van visie getuigen als al die beleidsvoornemens eens geplaatst zouden worden in een positief christelijke visie op samenleving en individu. We zouden er goed mee zijn.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Mediaconsumptie in reformatorische gezinnen

De redactie wil onderstaand bericht van Kliksafe onder de aandacht van de kerkenraden brengen.

ds. G.J. van Aalst

Kliksafe organiseert de komende maanden dertien bijeenkomsten voor ambtsdragers. De bijeenkomsten dragen een informatief en bezinnend karakter.

Ontwikkelingen op mediagebied volgen elkaar razendsnel op. Kerkelijke gezinnen lopen niet achter, maar maken gebruik van de nieuwste snufjes die de communicatietechniek biedt.

Snel

Volgens Bert Jan Peters, directeur van Kliksafe, is het onvoorstelbaar hoe snel alles gaat. "Toen ik jong was, las men in christelijk Nederland alleen het RD, een kerkbode, de GezinsGids of Terdege. Nu is dat heel anders. We hebben de 'wereld in onze broekzak.' Via internet en het mobieltje bekijken we honderden TV- en amusementsprogramma's."

Niets nieuws

Er is niets nieuws onder de zon; communicatie is er altijd geweest. Wat onze tijd kenmerkt, is het feit dat bijna iedereen over de meest moderne communicatiemiddelen beschikt. En dat de mediaconsumptie gigantisch is toegenomen. Niet alleen de christelijke krant en (kerk)bladen zijn de vertrouwde informatiebronnen; ouderen maar ook jonge kinderen consumeren nu nieuwsvideo's (en vele andere) via digitale kranten en populaire videosites.

Flitsend

Het pc-scherm biedt toegang tot totaal andere, soms onwerkelijke leefwerelden

dan die we gewend zijn. Alles gaat flitsend. Drie dingen tegelijk doen (mailen, chatten en surfen) gaat vanzelf. Het heeft een keerzijde: een uur luisteren naar de Wordverkundiging komt in het gedrang. Geconcentreerd Bijbellezen vinden velen een zware opgave. Het liefst heeft men catechisatieles met een beamer.

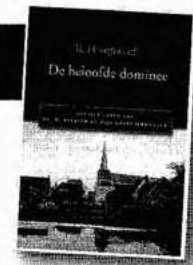
Nuchter

Wat we niet wilden, is ons overkomen. Nieuwe technieken weren is voor velen een gepasseerd station; veel gezinnen met schoolgaande kinderen hebben inmiddels internet. Wat wel aandacht blijft vragen, is hoe we verantwoord met de nieuwe technieken omgaan. En hapert het daar niet aan in vele gezinnen? Is er ook geen sprake van weerstand om over het mediagebruik te discussiëren? Kliksafe wil met de ambtsdragerbijeenkomsten een nieuwe impuls geven aan de mediadiscussie. Deskundig de nieuwe mediaontwikkelingen onder ogen zien; en tevens de gevaren van onze tijd benoemen. Dat wil Kliksafe met de ambtsdragerbijeenkomsten bereiken.

Samenwerking

Vier bijeenkomsten organiseert Kliksafe samen met de Projectgroep Media en acht bijeenkomsten (Rotterdam, aula Guido de Brès – 2 oktober, Amersfoort, aula Hoornbeeck College – 7 oktober, Kampen, aula Pieter Zandt s.g. – 16 oktober, Goes, aula Calvijn College – 21 oktober, Veenendaal, aula B Ichthus College – 28 oktober, Gorinchem, aula Gomarus s.g. – 6 november, Middelharnis, aula Prins Maurits s.g. – 11 november en Gouda, aula Driestar College, gebouw Bèta – 27 november) met Mediawijzer. De toegang tot de bijeenkomsten is gratis.

BOEKENNIEUWS

B. Hoogwerff, De beloofde dominee;
Uitg. Den Hertog – Houten;
ISBN 978 90 331 2110 4;
324 pag.; € 23,50.

Tussen oude familiepapieren trof de heer B. Hoogwerff - kenner van de kerkgeschiedenis van de Hoeksche Waard - een gedicht aan over een zekere ds. Bresser.

Zijn speurzin resulteerde in een lezenswaardig boek: *De beloofde dominee*. Dirk Bresser (1813-1875) nam in 1841 als onbekeerd predikant een beroep naar Strijen aan. Hij had weinig op met Gods kinderen. Omdat die veel in zijn preken misten, kwamen zij in een gezelschap bijeen. Teunis Stooker, die daar leiding aan gaf, kreeg van Godswege te verstaan dat Strijen zou worden bediend door een bekéerde dominee. Eens luisterde Bresser nieuwsgierig aan de deur van de woning waar het gezelschap samenkam. Werd er over hem geroddeld door die "fijnen"? Nee, men droeg hem op in het gebed! Dat raakte hem diep. In 1843 of '44 kwam ds. Bresser krachtadig tot bekering en ging anders preken. Toen werd de belofte vervuld die de Heere aan Stooker deed. De Hervormde Kerk van Strijen maakte van 1845 tot 1875 een periode van geestelijke bloei door. Hooghwerff beschrijft het leven van "het volk". Hun strijd, hun geestelijke oefeningen, en ook hun eigenaardigheden. De exegete door een plaatselijke "smeerpoezt" van de tekst uit Hooglied "Ik ben zwart, doch liefelijk" lijkt mij althans grondig onjuist.

Dit boek biedt meer dan een biografie van ds. Bresser. De auteur beschrijft ook passages uit de geschiedenis van Strijen en het leven van Gods volk in de Hoeksche Waard (en daarbuiten). Hij presenteert verder een levensschets van diverse hervormde dominees die zich niet hebben afgescheiden: "zij die bleven". Sommigen hebben Bresser niet eens gekend. De titel van het boek "dekt" dus niet geheel de "lading". Desalniettemin: van harte aanbevolen!

Zwijndrecht, C.R. van den Berg

Les 150 Psalms de David. Uitg. Petrus Datheenstichting, Detmarlaan 11, 6711 MP Ede, € 19,95 (zonder liturgie) en € 24,95 (met liturgie).

Grand Dieu, tous les peuples du monde; Chanteront ton Nom glorieux; (Ps 67:2)

Ruim vier eeuwen nadat Petrus Datheen de Franse psalmberijmingen van Calvijn in het

Nederlands vertaalde, presenteert de Petrus Datheenstichting nu een psalmboekje compleet met liturgie en de ons bekende gezangen. Aan de basis van deze heruitgave ligt de berijming van Conrart uit 1731. Deze Conrart was in meerdere opzichten gedateerd, tekstueel enigszins verouderd en er ontbraken de

nodige gezangen. De stichting heeft dit opgepakt en kwam al in 2003 met een Franstalig psalmboekje, vervolgens is er dit jaar een nog completere versie uitgegeven. Deze nieuwste editie bevat naast de voor ons gebruikelijke liturgieën, belijdenisschriften en catechismus ook een aanvulling met een aantal gezangen. Bovendien zijn alle opgenomen psalmen en gezangen in deze uitgave voorzien van een ritmische muzieknotatie. Overigens heeft de stichting er voor gekozen om een eenvoudigere catechismus in de bundel op te nemen dan de bekende Heidelbergse Catechismus.

De uitgave van deze complete Psalmbijbel is zonder enige twijfel een verrijking voor de Franstalige gemeenschap binnen en buiten Frankrijk en kan daarnaast

worden gebruikt voor allerlei evangelisatiedoelstellingen. Met de verspreiding van deze uitgave krijgt de zinsnede uit Psalm 67 vs 2 (berijmd): 'De volken zullen U belijden, O God u loven al te saam' een extra dimensie; God gaat verder met Zijn kerkvergaderend werk, dwars door taal- en cultuurbarrières heen.

Ook leent deze complete editie zich uitstekend als cadeau voor eindexamenkandidaten in het voortgezet onderwijs. Bovendien kan deze bundel worden gebruikt bij de Franse les om uit te zingen, bijvoorbeeld tijdens de dagopeningen. De bundel is te bestellen onder meer op de website van de stichting: www.petrusdatheenstichting.nl

Alblasserdam,

W.J. Jelier

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Aalburg, ds. D. de Wit te Rijssen-West;
Te Emmeloord, ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Canada);
Te Ermelo,
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;
Te Leerdam, ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum
Te Oostkapelle, ds. J.J. Tanis te Kampen;
Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Te Rotterdam-IJsselmonde,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Te Rotterdam-Zuidwijk,
ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;
Te Sint Annaland,
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Te Zoetermeer,
ds. B. van der Heiden te Alblasserdam.

■ JUBILEA KOSTER EN ORGANISTEN TE KAPELLE-BIEZELINGE

Omstreeks de zomermaanden was het 40 jaar geleden dat dhr. C.I. Kole aantrad als koster van onze gemeente. In deze

lange periode maakte de gemeente een groei door van 350 naar 1400 zielen. Gedurende deze 40 jaar werd het kosterwerk ook veel intensiever vanwege de sterke toename van verenigingen en andere kerkelijke activiteiten. Op zondagavond 7 september sprak ds. G.J. Baan het kostersechtpaar toe. Hij kenschetste hen met de volgende woorden: Kennis van zaken, Ootmoedige opstelling, Liefde tot de dienst van God, Eerlijkheid. De eerste letter van elk van deze kenmerken vormen de naam "Kole". Dhr. en mevr. Kole werd Gods onmisbare zegen toegewenst om ook in de komende jaren de gemeente nog te mogen dienen.

Ds. Baan betrok in zijn toespraak tevens de organisten A.P. Nijse en W.J.L. Verweij, die beiden 25 jaar organist in onze gemeente zijn. De organisten hebben hun eigen stijl, maar mogen beiden door hun orgelspel bijdragen aan de dienst des Heeren. De jubilarissen werden door de gemeente toegezongen Ps. 27:3.

Kerkenraad Geref. Gemeente Kapelle-Biezeling.

BERICHTEN

■ REGIOAVOND VBBG TE THOLEN

De Bond van Vrouwenverenigingen van de Geref. Gemeenten (VBBG) hoopt op

donderdag 9 oktober een regioavond te beleggen in Rehobothkerk te Tholen, Ds. G.H. Kerstenstraat 2. Dhr. J.A. Kardux

uit Herkingen hoopt dan te spreken over "Wij met onze kinderen". Aanvang: 19.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

■ APPELAVOND JBGG TE DIRKSLAND

Het +16 district Flakkee van de JBGG belegt op **zaterdag 4 oktober** een appelavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dirksland, Mozartsingel 2. Ds. L. Terlouw hoopt dan te spreken over: "Bekeer je!" Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. het districtswerk.

■ DISTRICTSBIJENKOMST JBGG TE WERKENDAM

Het +16 district Zuid-Oost van de JBGG organiseert op **zaterdag 4 oktober** een districtsavond in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. Spreker is ds. J.M.D. de Heer over het thema: "De gave van de Heilige Geest. Schijn of zijn?" Aanvang: 19.30 uur.

■ PSALMZANGAVOND IN GELDERMALSEN

Zaterdag 27 september hoopt Arie van der Vlist met de bovenstemgroep uit Ouderkerk aan den IJssel psalmen ten gehore te brengen in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente van Tricht-Geldermalsen, Laan van Leeuwenstein 10. Het thema van de avond is: "Dat Israël nu zegge...". De algehele leiding is in handen van student A.T. Huijser. Collecte t.b.v. het Deputaatschap Israël en voor het bouwfonds van de plaatselijke Geref. Gemeente. Aanvang: 19.30 uur.

■ ZANG- EN MUZIEKAVOND IN THOLEN

T.g.v. zijn 35-jarig bestaan organiseert het chr. Thools mannenkoor "Rehoboth" op **zaterdag 4 oktober** een zang- en muziekavond. Het mannenkoor en de koorsolist Leen Deurloo staan op deze avond onder leiding van dirigent Kees v/d Steenhoven en organist Bram Bout. Als gastkoor hoopt ook het jeugdkoor "Sjaloom" o.l.v. Matijn Bakker en René Polderman mee te werken. Verder werken mee de dwarsfluitweeling Mathilde van Oort-Molhoek en Linda Timmers-Molhoek. Opening door: ds. C. de Jongste. Locatie: Rehobothkerk van de Geref. Gemeente te Tholen. Aanvang: 19.30 uur. Op deze avond zal ook de eerste kerst-CD van het mannenkoor gepresenteerd worden, waaraan ook "Sjaloom" heeft meegewerkt.

De netto-opbrengst van de CD en de collecte op deze avond zijn t.b.v. de evangelisatie en de aflossing van de kerkbouwschuld. CD's zijn te bestellen bij dhr. J. Kosten,

Haven 5, 4698 RN Oud-Vossemeer, tel 0166-672103. Prijs tot 4 oktober € 16,-, daarna € 17,50 (excl. verzendkosten).

■ ZANGAVOND IN VEENENDAAL

Op **zaterdag 4 oktober** is er een zangavond ten bate van de Stichting "De Vluchttheuvel" in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftien Morgen 51. De mannenkoren "Ethan" uit Yerseke en "Jeduthun" uit Amersfoort verlenen hun medewerking hieraan. Appelwoord door dhr. H. van Groningen. Aanvang: 19.30 uur.

■ KOOR- EN SAMENZANGAVOND IN ZALTBOMMEL

De jaarlijkse koor- en samenzangavond in de St. Maartenskerk te Zaltbommel zal plaatsvinden op **zaterdag 4 oktober**, aanvang 19.30 uur. Hieraan werkt o.a. mee het organiserende mannenkoor "Rehoboth" uit Geldermalsen. Organist is Marcel van de Ketterij. Ouderling A.H.A. Thijssen zal een openingswoord spreken en de avond sluiten. Collecte t.b.v. onkostenbestrijding.

■ KOORZANG IN GOES

De Ring Zeeland van zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten organiseert op **zaterdag 11 oktober** een Zeeuwse minibondsday in de Grote- of Maria Magdalenakerk te Goes.

Medewerking verlenen:

- Gemengde koren: 'De Lofstem' uit Arnemuiden, 'VZOS' uit 's-Gravenpolder, 'Sursum Corda' uit Krabbendijke, 'Met Hart en Stem' uit St. Maartensdijk, 'Marnixkoor' uit Vlissingen. Dirigent: Marien Stouten. Organist: Leen Heijboer

- Gemengde koren 'Deo Favente' uit Arnemuiden, 'Asaf' uit Goes, 'Crescendo' uit Kapelle-Biezelinge, 'Sursum Corda' Middelburg, 'Vox Humana' uit Rilland-Bath, 'De Lofstem' uit Scherpenisse. Dirigent: Tonnie Nijssse. Organist: Marc de Leeuw. - Jeugdkoren 'Jedidja' uit Arnemuiden, 'Jong Begonnen' uit Middelburg-Zuid, 'De Jonge Lofstem' uit Scherpenisse, 'Benjamin' uit Terneuzen, 'David' uit Yerseke. Dirigente: Johanna Oreel. Organist: Jos Oreel

Opening door ds. G.J. Baan. Appelwoord door een bestuurslid van de Stichting Dovenzorg. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. Stichting Dovenzorg.

■ ZANG- EN VERTELMIDDAG IN RIJSSSEN

Op **zaterdag 11 oktober** a.s. hoopt het Noordermannenkoor zijn traditionele zang- en vertelmiddag - speciaal voor mensen met een verstandelijke handicap - te houden in de Noorderkerk, Molenstalweg 19 te Rijssen. De leiding

berust bij de heer W. Visser, die ook een bijbelvertelling zal verzorgen. Rick Kosters begeleidt de koor- en samenzang. Collecte t.b.v. Vakantieweken Gehandicapten Geref. Gemeenten. Een ieder wordt van harte uitgenodigd om deze middag bij te wonen. Na afloop is er gelegenheid om onder het genot van koffie of frisdrank nog even gezellig na te praten. Aanvang: 14.30 uur.

■ PRESENTATIE BETREFFENDE JACOBUS KOELMAN

In het herdenkingsjaar 400 jaar Nadere Reformatie wil de stichting Stokosmos aandacht vragen voor het leven en werk van Jacobus Koelman (1631-1695), nadere reformator en predikant in de St. Janskerk te Sluis.

Op **zaterdag 18 oktober** zal in de raadszaal van het Belfort in Sluis (Zeeuws-Vlaanderen) een boek worden gepresenteerd over Jacobus Koelman. Naast een inleiding door de burgemeester van Sluis, J.F. Sala, en de schrijver van dit boek, ds. C.J. Meeuse, zal de historicus Ludo van Damme uit Brugge een lezing verzorgen. Deze bijeenkomst begint om 14.30 uur. De toegang is vrij en iedereen is van harte welkom. Informatie is te krijgen onder tel.nr. 0651-405216.

■ DE PRACTYCKE DER GODTSALIGHEYDT

In 1620 verscheen in Amsterdam de eerste druk van de *Practycke der godtsaligheydt* in het Nederlands. Dit werk is een vertaling van *The practice of piety* van de Anglicaanse bisschop Lewis (of Ludovicus) Bayly (overleden 1631). Bayly was een calvinistische piëtist met een sterk middeleeuws mystieke inslag.

Dit werk is internationaal gezien een van de belangrijkste puriteinse vroomheidswerken van de zeventiende eeuw. John Bunyan is er diepgaand door beïnvloed. In Nederland verschenen in de periode 1620-1700 vermoedelijk meer dan vijftig herdrukken van dit geschrift.

Ook in het Engelse en het Duitse taalgebied werd het veelvuldig herdrukt. Het vond tevens verspreiding in Frankrijk, Hongarije, Italië en Scandinavië. Een groep specialisten is bezig met een breed opgezet onderzoek naar de achtergrond, de inhoud en de invloed van de Nederlandse edities van dit werk. In dit verband wordt een catalogus gemaakt van alle bekende Nederlandse uitgaven van de *Practycke*. Daarvoor is het nodig om zoveel mogelijk exemplaren te bekijken.

Interessant zijn de inscripties van vroegere eigenaren. De edities in de Nederlandse bibliotheken zijn uiteraard al bekend, maar er is minder zicht op de

exemplaren die in particulier bezit zijn. Voor het onderzoek is het van belang om deze ook te bekijken. Daarom deze oproep om uw exemplaren aan te melden. Neem daarvoor contact op met drs F.W. Huisman. E-mail: fwhuisman@klik.safe.nl of telefoon: 033-2861880.

■ PASTORAAT EN DWANGSTOORNISSEN

Ongeveer 20% van de bevolking lijdt aan een dwangstoornis.

Een dergelijke stoornis bestaat meestal uit zowel dwanggedachten als dwanghandelingen.

Dwanggedachten zijn gedachten, voorstellingen of impulsen die angst oproepen en dwanghandelingen zijn de rituelen die iemand uitvoert om de dwanggedachten te stoppen of de angst te verminderen.

De dwanghandelingen kunnen zichtbaar zijn, bv. eindeloos handenwassen of controleren, maar ook onzichtbaar, bv. het opzeggen van psalmverzen in gedachten of het dwangmatig bidden. Nog knellender wordt het wanneer de dwanggedachten een religieuze inhoud

krijgen, zoals bij vloekdwang het geval is. Het is van groot belang dat hier pastoraal goed mee wordt omgegaan. John Bunyan heeft zeer geleden onder de meest uiteenlopende godslasterlijke dwanggedachten.

Gedragstherapie helpt om de dwanghandelingen te leren nalaten. Hierin kunnen familie en vrienden, maar kan ook het pastoraat een rol vervullen.

Op 10 oktober is de landelijke dag Psychische Gezondheid. Dit jaar is het thema: Dwangstoornissen.

Eleos besteedt op eigen wijze aandacht aan dit thema. Zo hebben alle kerkenraden de brochure "Wat als dwang je probleem is" ontvangen. Eleos biedt

behandeling aan mensen met dwangklachten.

Voor meer informatie over dwangstoornissen en behandeling, zie:

www.eleos.nl

Drs. C. Roest,
klinisch psycholoog en gedrags-
therapeut, werkzaam bij Eleos.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 28 SEPTEMBER 2008

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Tuinier; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Aalst 9.00 uur ds. W.J. Karels; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 18.30 uur ds. Schot; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 en 16.00 uur stud. IJsselstein; Andijk 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Heijkamp; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. Beens; Arnhem 10.00 uur ds. Kleppe en 15.30 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Driessen; Bodegraven 19.00 uur ds. Clements; Boskoop 19.00 uur ds. De Waard; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 10.00 en 16.00 uur ds. De Waard; Den Helder 19.00 uur stud. IJsselstein; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur ds. Tuinier; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur stud. Maljaars; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 17.30 uur ds. De Wit; Enter 9.30 (H.A.) en 15.00 uur

ds. De Wit; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. Mouw; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Schot; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 15.30 uur ds. Hogchem; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Driessen; Haamstede 10.00 en 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard; Hellevoetsluis 19.00 uur ds. Terlouw; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joesse; Hoogeveen 9.30 en 15.00 uur ds. Vogelaar; Hoogvliet 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Houten 11.00 (Doventolk) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 9.30 en 14.00 uur ds. Hakvoort; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Baan; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 en 18.30 uur ds. Meeuse en 14.30 uur ds. Van Gelder; Krabbendijke 14.00 uur ds. Golverdingen; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 18.30 uur stud. Van Rijswijk; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur stud. Maljaars; Meliskerke (In eigen kerkgebouw) 9.30 en 14.30 uur leesdienst;

De Vluchtheuvel

Kantoor Goes

Beatrixlaan 15, 4461 PM Goes
tel. (0113) 21 30 98

Vertrouwde en vertrouwelijke psychosociale hulpverlening. De Vluchtheuvel biedt hulp bij psychische noden, verliesverwerking, huwelijks- en gezinsproblemen. Spreekuur voor aanmelding en advies iedere werkdag van 10.00 uur tot 12.00 uur:

☎ (0348) 48 99 99

Let op! Alle hulpvragen van jongeren en met betrekking tot jongeren (en kinderen) tot en met 17 jaar via SGJToegang:

☎ 033-475 33 00

Iedere werkdag tussen 08.30 uur en 17.00 uur

teksttelefoon (0348) 48 99 98 of
e-mail: jzwerusv@cbgg.nl

'Help de Vluchtheuvel helpen!' Word donateur, voor meer informatie hierover kunt u ons bereiken op tel. 0113- 21 30 98 of stort uw gift op banknummer 1328.97.768 t.n.v. Stichting Steunfonds De Vluchtheuvel.

Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Mondria; Moerkapelle 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. L. Blok; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. Mondria; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 10.00 en 15.30 uur stud. Boeder; Oosterland 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. Van Manen; Oostkapelle 15.00 uur ds. De Heer; Oostvoorne 15.30 uur stud. Bredeweg; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Opperdoes 18.30 uur ds. Kattenberg; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Hogchem; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur stud. Bredeweg; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Karels; Poederoyen 18.30 uur ds. W.J. Karels; Poortugaal 14.30 uur ds. Brugge; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 18.00 uur ds. Hakvoort; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. Van Boven en 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Van Belzen; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Soest 15.00 uur ds. Labee; Spijkenisse 10.00 en 15.30 uur stud. Van Rijswijk; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. Schipper; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 18.00 uur stud. Boeder; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. F. Mulder; Tholen 10.00 uur en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 19.00 uur ds. Visscher; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. C. Harinck; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 uur en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Moens; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00

uur ds. Van Krimpen; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 (bev.ambtsdr.) en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 30 SEPTEMBER 2008

Barneveld 19.30 uur ds. Verschuure (zendingsdienst); Borssele 19.30 uur ds. De Waard; Ermelo 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Groningen 20.00 uur ds. Kleppe; Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Van Manen; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Mondria; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Van Dieren; Uddel 19.30 uur ds. Vogelaar (voor de zending).

■ WOENSDAG 1 OKTOBER 2008

Beekbergen 19.30 uur ds. Beens; Dinteloord 19.30 uur ds. Hakvoort; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.45 uur ds. Melis; Hoofddorp 19.30 uur ds. F. Mulder; Hoogvliet 19.45 ds. Schot; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Baan; Meeuwen 19.30 uur ds. De Jongste; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Vermeij; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Van Manen (H.D.); Oostvoorne 19.30 uur ds. Schipper; Opperdoes 19.30 uur ds. Bakker; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Visser; Sint Philipsland 19.30 uur ds. Meeuse; Spijkenisse 19.45 uur ds. Van Gelder; Veenendaal 19.30 uur ds. Van Belzen; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Brugge; Zaandam 19.30 uur ds. De Wit.

■ DONDERDAG 2 OKTOBER 2008

Apeldoorn 19.30 uur ds. Visscher; Eindhoven 19.30 uur ds. Moens; Genemuiden 19.30 uur ds. M. Karens; Kootwijkerbroek 14.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Melissant 19.30 uur ds. Hakvoort; Moerkapelle 14.00 uur ds. Paul (huw.bev.); Poortugaal 19.30 uur ds. Hogchem; Scherpenisse 19.30 uur ds. Van Belzen.

■ VRIJDAG 3 OKTOBER 2008

Kootwijkerbroek 13.45 uur ds. Beens (huw.bev.); Nieuwerkerk Zld 14.30 uur ds. Gunst (huw.bev.); Scherpenzeel 13.30 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Veenendaal 14.00 uur ds. Van Belzen (huw.bev.); Zeist 13.30 uur ds. Van Eckeveld (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver

2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openings tijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Steun het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Druenen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend op donderdag van 14.30-21.30 uur, vrijdag van 10.00-15.00 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

Het inloopcentrum "Het kruispunt" is geopend op: dinsdag en woensdag van 14.00-17.00 uur; donderdag van 10.00-14.00 uur en 18.30-21.00 uur en zaterdag van 13.00-16.00 uur. U bent hartelijk welkom.

ADVERTENTIES

**Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Ventilatie
Elektra
beveiliging
Loodgieter**

AKTIE bv

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@klikSAFE.nl

Te huur op de **Veluwe: vak.huis.**
Tot ± 12 personen.
Mooie omgeving. Tel. 06-18889042.

Te huur ruime **vakantiewoning.**
Dicht bij Norwich,
in Zuid Ontario Canada.
Inlichtingen 001.519.688.0947.
Hollands sprekend.

Elspeet: te huur v.a. heden 2-pers.
vak.huisje. Tel. 0571-491348.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Begrafenisonderneming STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Te koop: **Luxe 6 persoons-sta-
caravan** van 2004 op camping de
Hofstee in Nunspeet.
Voorzien van blokhut en overdekt
terras. Incl. alle toebehoren als was-
machine, droger, magnetron enz.
Vraagprijs €23.500,-
Tel. 033-2772868.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming
Barnveld
Scherpenzeel o.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555
Kantoor: Stafkensweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Te huur: luxe **3k-appartement** in
Zeist. Inlichtingen: 0610962157.

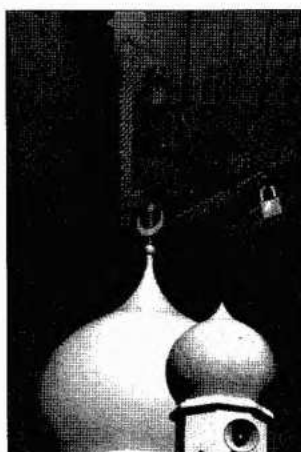
Christelijke begrafeniszorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafeniszorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.
Tel. 0346-281711.
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwoferink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

T.k.: Johannes Rembrandt 395
3 klavieren, 12 intonaties,
60 stemmen (trekregisters)
3D nagalm, 2 surround zuilen.
Prima geschikt grote kerkzaal.
Kleur: eiken. Prijs 9.500 euro
Telefoon: 030 - 6390091.

Te huur: **Vakantiebungalow** op
park in **ZOUTELANDE**, 5 min van
zee. Nog vrij na 26/9 en herfst-
vakantie (wk 43). Tel. 0118-581664.

Ontkerkelijking en islamisering

Telkens als we geconfronteerd worden met de leegloop van kerken en de sloop van soms karakteristieke kerkgebouwen, dan komt de werkelijkheid van kerkverlating en -leegloop hard op ons af. Daarbij genomen de islamisering van Europa en ook Nederland en we zitten midden in de noodzaak van het evangelisatiewerk. Het zijn maar enkele onderwerpen die de revue passeren in onze presentatie. Wat zegt u dit nog?

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften
voor een presentatie (overdag of 's avonds)
over het evangelisatiewerk. Tel. 0341-253588.

4 oktober 2008

Open dag Zorgboerderij De Passiflorahoeve

Zorgboerderij De Passiflorahoeve biedt dagbesteding c.q. de mogelijkheid in een veilige omgeving (weer) werkervaring op te doen aan mensen met psychische problematiek. De Passiflorahoeve geeft daarbij de juiste begeleiding, waar nodig in samenwerking met andere hulpverleners. Vanuit een achtergrond als ervaringsdeskundige en door inmiddels opgedane ervaring wordt gedegen zorg geboden. Als lid van de Gereformeerde gemeenten in Nederland biedt de familie Moerman graag zorg aan cliënten uit de reformatorische gezindte. De Passiflorahoeve is een AWBZ-erkende zorgboerderij en is deelnemer van BeZiG (Boeren en Zorg in Gelderland).

Mogelijk kent u mensen in uw (directe) omgeving die kampen met psychische problemen.

DV 4 oktober houdt zorgboerderij De Passiflorahoeve open dag. Voor U een mooie gelegenheid om kennis te maken met het werk op een zorgboerderij. U kunt deze dag:

- kennismaken en praten met cliënten, bestuursleden en eigenaar;
- de Passiflorahoeve bezichtigen, waaronder buitentuin, tropische vlinderkas, buitenvlinderkas en de nieuwe kweekruimten voor inheemse en uitheemse vlinders;
- kennis nemen van de nieuwste ontwikkelingen en toekomstplannen van de Passiflorahoeve;
- kijken naar demonstraties van diverse ambachten;
- oud-hollandse spelen doen.

Wij laten U graag kennis maken met het werk op onze zorgboerderij en heten U daarom hartelijk welkom op onze open dag tussen 10.00 en 16.00 aan de **Oud Willigerweg 1 in Harskamp,**

Familie Moerman.

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Begravenisverzorging "Honestum"

0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Mellieste-Verveer en D.D.E. Mellieste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.L.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, **Pension „De Peel“**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687. Bgg. 0488-482025. Internet: www.knuivers.nl

Nieuwe preken serie

Gereformeerde Gemeente

'Het Gepredikte Woord'

De liefde als
uitmendste
gave

1e
deel

Ds. C.J. Meeuse

De liefde als uitmendste gave

10 preken over 1 Kor. 13
Ook zeer geschikt als
geschenkenboek bij
verlovingen, huwelijken
en jubilea.

Elk half jaar verschijnt er een nieuwe bundel van andere predikant. 10 preken per deel.

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'
Lange Vorststr. 21 Goes
(0113) 221909

Ook verkrijgbaar in de
boekhandel

Ik bestel hierbij:

..... ex. **De liefde als uitmendste gave**
à 18,95

..... ex. **De liefde als uitmendste gave**
à 14,95 en neem een abonnement
op de serie **'Het Gepredikte Woord'**

Naam
Adres
Postcode
Woonplaats
Telefoonnr.

U kunt deze bon, in een envelop zonder postzegel,
zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

www.ramshoorn.nl

Verschenen bij Boekhandel De Roo

De Leerredenen van J.C. Philpot

6^e – 10^e Achtstal € 42,50

Eerder verschenen:
1^e – 5^e Achtstal € 42,50

Setprijs € 75,00

Van Meelstraat 12 Zwijndrecht
078-6124081

www.derooboeken.nl

Ook verkrijgbaar bij uw boekhandel

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 – 3245 BG Sommeldijk
Tel. (0187) 482614 – Fax (0187) 484520

Waardige en stijlvolle verzorging

van begravenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begravenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begravenisverzorgers:

- H.de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begravenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begravenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5

3774 JW Kootwijkbroek

Tel.: 0342-441812

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begravenisverzorging

Poppe

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Ten bate van de Zending zijn de De volgende preekcassettes te koop.

Ds.G.J. van Aalst	Psalm 51:13-14
Ds.P. Blok	Jesaja 51:14
Ds. B.J. van Boven	Psalm 84:6-7
Ds. A.A. Brugge	Jozua 24:13
Ds. C.A. van Dieren	Johannes 14:26
Ds.G. Clements	Hebreë 11:11
Ds. J.J. van Eeckevel	Jesaja 1:18
Ds. E. Hakvoort	Lukas 15:4
Ds. J.M.D. de Heer	Jesaja 9:5
Ds. B. v.d. Heiden	Joh. 20:30-31
Ds. W.J. Karels	Romeinen 7:9
Ds. M. Karens	Psalm 139:23-24
Ds. J. Karens	Kol. 3:1-3
Ds. G.M. de Leeuw	Markus 2:15-17
Ds. G.J.N. Moens	Markus 7:24b
Ds. A. Moerkerken	Openb. 3:21
Ds. J. Schipper	Richteren 7:15b
Ds. E. Venema	Johannes 15:5a
Ds. J.W. Verweij	Hand. 11:16
Ds. W. Visscher	1 Sam. 7:7-10

Aanbieding geldig tot 4 november

11 voor € 35,- 1-5 à € 4.30. 6-10 à € 3.95.
Vanaf 12 à € 3.30. Vanaf 8 stuks geen portokosten. Prijzen **alleen** geldig voor deze aanbieding. Catalogus met 1700 preken op aanvraag.

Wij zijn op zoek naar preken van Wijlen Ds. J. van Haaren: Mattheüs 5 : 3 en de Bijbellezingen van Esther. Wie kan ons helpen??

Zendingswinkel Stolwijk

Tel: 0182-341831

Email: zgg@kliksafe.nl

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur. De gratis brochure zenden wij u graag toe.

I www.revoke.nl
E info@revoke.nl
T 0184-642253

Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echteparen

Te koop chalet met schuur. Bouwjaar 2001. Gelegen op klein 50+ park. (Z.i.e.h.) Voorzien van tel. aansluiting. 3 km. buiten Ermelo in de bossen. Grond is op erfpacht. Plm. 300 m². Incl. 10 tuinstoelen en drie tafels, verdeeld over drie terrassen. Interieur van antiek grenen. Keuken, woonkamer, volledig betegelde badkamer met douche, vaste wastafel en wasautomaat. Droger staat in de schuur. Twee slaapkamers met kastenwanden en twee tweepersoonsbedden. Vraagprijs 59.000,- Incl. volledig inrichting en tuingereedschap. Huisnummer 100. tel. 06-10322711 of parkeigenaar 0341 558 355.

Te huur: **LUNTEREN** goed ver.gez. inger. **vak.won.** (begane grond). Tel. 0318-461624, evt. tijdelijk. Nog vrij wk. 39, 40, 41, 43.

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw NIEUWE en TWEEDEHANDS: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop en Taxatie Gebruikte Boeken
www.derooboeken.nl

maandag gesloten

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

VLOERTEGELS

- ◆ 1.200 M² SHOWROOM MET MEER DAN 300 SOORTEN NATUURSTEEN
- ◆ 250 SOORTEN TEGELVLOEREN
- ◆ NIEUW!! NU OOK SIERBESTRATING
- ◆ MET/ZONDER PLAATSING
- ◆ MET/ZONDER VLOERVERWARMING
- ◆ SPECIALE KORTINGEN VOOR KERKVLOEREN

Download nu gratis van onze site het boekje 'Vraag & antwoord over (natuur) stenen vloeren'

KROON

WWW.KROONVLOERENINSTEEN.NL

Energieweg 8c, 4231 DJ Meerkern, tel (0183) 354225
Direct aan de A27 tussen Gorinchem-Utrecht, afrit 25
Openingstijden: ma-vr 8-17 uur, za 9-16 uur.

NATUURSTEEN-EN TEGELVLOEREN

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Heeft u zin om nog een weekje er tussenuit te gaan? Wij hebben t.h. een ruime **7 pers.car.** op camp. **De Wolfskuylen** in Gees (Dr) pr fiets-omg. 3 slp.k. Ook geschikt voor 2 echtparen. Tel. 0341-561699.

'Uit de Bron' het Oude Testament compleet in 4 delen met 282 vertellingen.

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

www.delezerboeken.nl - e-mail: delezer@kiksafte.nl

Verschenen: deel 5

(eerste deel van het Nieuwe Testament)

Bijbelse vertellingen voor kinderen met prachtige, sprekende illustraties. Leerzaam voor jong en oud.

door C. van Rijswijk
292 pagina's
€ 26,00 per deel

De Ster-serie: een serie boekjes voor kinderen die net beginnen te lezen. Geschreven door C. van Rijswijk

deel 1: bram en de boog

(hoe de bestolen Bram door dorpsbewoners wordt geholpen)

deel 2: brentz en de kip

(hoe ds Brentz wonderlijk werd onderhouden)

deel 3: op zoek naar het Kind (de Wijzen uit het Oosten)

deel 4: Petrus en de haan

(de verloochening van Petrus)

deel 5: de sprong in de beek

(de uitreddingen van ds. Peden)

de Ster-serie

€ 7,50 per deel

Boekhandel en antiquariaat Versprille
 Noordweg 9a Krabbendijke. 0113-502004. Maandag en dinsdag gesloten

In- en verkoop (oude)
THEOLOGISCHE- en aanverwante boeken

Bezoek onze webwinkel!
www.boekhandelversprille.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
 Begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22
 Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
 Wij verzorgen alleen begrafenis - Dag en nacht bereikbaar

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de **laagste prijs**. Tegelzettersbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

Consistories inrichten?

Daar hebben we veel ervaring in. En die ervaring is gelijk uw voordeel. Al luisterend naar uw wensen dragen we functionele maatwerkoplossingen aan die passen in uw budget. Het begint met een telefoontje. *Ook u zijn we graag van dienst!*

Bezoek ons ook op Wegwijs! Speciaal voor kerken.

- Consistoriemeubilair
- Garderobesystemen
- Zaalinrichtingen
- Kastenwanden
- Presentatiesystemen
- Persoonlijke service

Een zaak van vertrouwen

De kantoor specialist

De Smalle Zijde 22
 Postbus 859, 3900 AW Veenendaal
 (T) 0318-551122 / info@kantoor specialist.nl

Nog even uitwaaien op **Ameland** of **Terschelling** of genieten van de herfsttinten in **Bakkeveen** in de **Fr./Dr. Wouden** (12 km van Drachten). Voor de allerlaagste prijs v.a. € 100/140 p.w.
 Kijk op **www.vdsluisvakanties.nl** of bel voor info 0512-516096. Ook kunt u reserveren voor 2009.

BEGRAFNISVERZORGING KINA
 010 - 458 31 12
 Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
 D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
 Capelle aan den IJssel Gouda

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST
 06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Geerts herenkleding

Ambtskleding
 Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
 Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
 Streepjantaloons - Overhemden
 Stropdassen - Sokken - Overjassen
 Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
 Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
 DI T/M DO 9-18 UUR,
 VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
 OP AFSPRAAK MOGELIJK.

Zorg dichtbij

Rotterdam Gouda Gorinchem
 Zwijndrecht
 Goes Veenendaal

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
 • Huishoudelijke verzorging
 • Persoonlijke verzorging
 • Verpleging
 • Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos THUISZORG
 T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
 Zorg met een eigen kleur

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.
 Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
 Geen crematies.
 Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
 3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Van Horssen bv BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
 www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
 Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

TE KOOP

€ 325.000,-

gezellige, vrijstaande en goed onderhouden woning aan de Van Broekhuizenstraat 9 in **RIJSSEN**. Nabij centrum en bossen gelegen. Royaal perceel, fraaie siertuin en garage. Bel voor een vrijblijvende bezichtiging of meer informatie met 06 - 55 19 08 70.